

proti Gustavu Sch-ovi, a sice jediné z důvodu Šu 1017 obč. zák., poukazujíc na zjištěnou spolučinnost žalované. Uvedeného předpisu nelze však proti žalované použít, ježto tato, pokud šlo o obchod s kompenzačním uhlím, provozovaný pouze Gustavem Sch-em na vlastní pěst, a proti její vůli, mohla jednat pouze jako jeho zmocněnec. Nezáleží na tom, že Sch. byl činným i v jejím závodě a že tento závod byl veden pod jeho jménem, neboť nešlo o obchod, náležející k provozu uvedeného závodu, nýbrž o obchod provozovaný jmenovaným mimo závod manželčin na vlastní účet. Nemohly proto z obchodu toho vzejít závazky pro žalovanou. Že by byl závazek Gustava Sch-a přešel na žalovanou z jiného důvodu právního, nebylo tvrzeno.

Čís. 2380.

Úprava pachtovného (zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.).

Za opětovnou úpravu pachtovného ve smyslu čl. V. zákona lze žádati pouze tehdy, bylo-li původně upraveno soudem, nikoliv, bylo-li stanoveno dohodou stran.

(Rozh. ze dne 13. března 1923, R II 64/23.)

Na základě zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., žádaly pachtýřky za prodloužení pachtu na další tři roky, které jim propachtovatelkou také skutečně bylo přiznáno. Jelikož o výši pachtovného přes častější jednání nedošlo mezi stranami k dohodě, požádala propachtovatelka, by bylo pachtovné pro rok 1922 soudem zvýšeno. O tomto návrhu bylo jednáno a došlo pak mezi účastněnými stranami dne 15. prosince 1921 k mimosoudní dohodě ohledně výše pachtovného a to až do roku 1924. Po vydání zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., domáhaly se pachtýřky na soudě úpravy pachtovného pro rok 1923. Soud prvního stolu návrh zamítl. Důvody: Soud má za to, že pachtýřům nepřísluší právo žádati za úpravu pachtovného soudem ve smyslu zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. Neboť zákon tento připouští úpravu pachtovného soudem jen v těch případech, kde toto nebylo ujednáno dohodou stran. Tomu nasvědčuje zřejmě ustanovení Šu 5 (3) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. a čl. IV. (3) zák. z 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., kde výslovně se praví: Nedohodnou-li se strany, určí pachtovné k návrhu pachtýře neb propachtovatele okresní soud. Také čl. V. zák. ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., praví, že za úpravu pachtovného pro léta 1922—1923 a 1923—1924 může dle čl. IV. téhož zákona býti žádáno i tehdy, bylo-li pachtovné upraveno podle čl. 5. zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., tedy soudem stanoveno. Jelikož strany uzavřely ohledně pachtovného mimosoudní dohodu na celá 3 léta, nemají již nároku na opětné jeho upravení soudem. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a odkázal věc na první soud k dalšímu jednání a rozhodnutí. Důvody: Jest řešiti právní otázku, zda dle čl. IV. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.,

možno žádati za snížení pachtovného také v tom případě, když pachtovné to bylo předchozí dohodou umluveno na více roků. Ustanovení §u 5 (3) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., jakož i ustanovení čl. IV. (3) zákona ze dne 12. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. dle doslovu mluví sice pro právní názor prvního soudce, že účastněným stranám přísluší právo žádati za úpravu pachtovného jen tehdy, když pachtovné nebylo ujednáno dohodou neb úmluvou stran; naproti tomu však z ustanovení čl. V. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., jest patrné, že za úpravu pachtovného může býti žádáno i tehdy, když pachtovné bylo upraveno dle §u 5 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. Vzhledem k tomuto ustanovení zákona dlužno míti za to, že, když možno žádati za úpravu pachtovného, ustanoveného po předchozím řízení soudním, možno tím spíše žádati za úpravu pachtovného, stanoveného předchozí dohodou stran, když poměry, za kterých pachtovné to bylo umluveno, se podstatně změnily neb ukázaly se býti jinými, než jak strany předpokládaly, zvláště když řízení soudní vždy poskytuje bezpečnější záruky, že při úpravě pachtovného bude přihlíženo ke všem směrodatným okolnostem než při pouhé dohodě stran. Správnosti tohoto názoru však zejména nasvědčuje ustanovení čl. VI. cit. zák., které praví, že zákon tento nedotýká se oněch pachtovních smluv, které byly ujednány od 1. ledna 1920 do vydání tohoto zákona dobrovolnou úmluvou nejméně na dobu 6 roků, z čehož patrné, že zákon ten vztahuje se na pachtovní smlouvy dobrovolnou úmluvou před anebo po 1. lednu 1922 dojednané na kratší dobu než 6 roků a že tudíž v takovém případě jsou strany oprávněny ve smyslu tohoto zákona žádati za úpravu pachtovného soudem, jestliže se podstatně změnily poměry, za kterých bylo pachtovné dohodou určeno. Uváživ právě zmíněná ustanovení zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., jest rekursní soud toho názoru, že možno účastněným stranám žádati za úpravu pachtovného i tehdy, když toto bylo sice určeno dohodou, avšak poměry, za kterých pachtovné bylo umluveno, se podstatně změnily neb ukázaly se jinými než jak strany předpokládaly, vyjímaje ty pachtovní smlouvy, které byly ujednány po 1. lednu 1922 do vydání tohoto zákona, t. j. do 17. srpna 1922 a to na dobu nejméně 6 roku. Dle svrchu uvedeného jde v tomto případě o pachtovní smlouvy, které prodlouženy byly v roce 1921 na další 3 roky. Následkem toho však jest stěžující si pachtýřky považovati za oprávněné žádati ve smyslu čl. V. a VI. cit. zákona, by výši pachtovného určil soud dle zásad čl. IV. zmíněného zákona.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upříti oprávněnosti. Dle §u 9 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., o obnově drobných zemědělských pachtů rozhodují soudy podle zásad mimosporného řízení o námitkách propachtovatele proti obnově pachtu, jakož i o nárocích na snížení nebo zvýšení pachtovného. Nepodal-li propachtovatel ve lhůtě §u 8 tohoto zákona námitky proti obnově pachtu, ztrácí právo, odpo-

rovati obnově pachtu a soudní řízení odpadá právě tak, jako v případě, když se strany dohodnou o pachtovním. Správnosti tohoto názoru nasvědčují ustanovení §u 5 (3) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n. a čl. IV. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., že okresní soud, v jehož obvodu leží pachtovaný pozemek, určí pachtovné k návrhu pachtýře nebo propachtovatele pouze tehdy, když se strany o pachtovním nedohodnou, když tedy zakročení soudu jest nutným. Dle čl. V. zákona ze dne 13. července 1922 čís. 213 sb. z. a n. může býti žádáno za úpravu pachtovního pro pachtovní léta 1922/1923, 1923/1924 i tehdy, bylo-li pachtovné upraveno podle §u 5 zákona ze dne 12. srpna 1921 čís. 313 sb. z. a n., t. j. bylo-li upraveno soudem, nikoliv bylo-li stanoveno úmluvou stran, jež, jak výše doličeno, vylučuje zahájení mimosporného řízení ve smyslu §u 9 tohoto zák. a čl. IV. zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. Neprávem poukazuje rekursní soud k odůvodnění opačného svého názoru na ustanovení čl. VI. tohoto zákona, jež ničeho nemění na uvedené zásadě, nýbrž má na mysli pouze právní poměr mezi propachtovatelem, dosavadním a novým pachtýřem a pachtovní smlouvou uzavřené od 1. ledna do 17. srpna 1922 na dobu nejméně 6 let. Názor rekursního soudu, že, když možno žádati za úpravu pachtovního, stanoveného po předchozím řízení soudním, možno tím spíše žádati za úpravu pachtovního stanoveného předchozí dohodou stran, nemá opory v zákoně a podceňuje význam a účinky právoplatně uzavřené smlouvy.

Čís. 2381.

Podmínky zajišťovací exekuce pro budoucí výživné (§ 372 ex. ř.) jsou splněny, byla-li jednou prokázána liknavost dlužníka v placení výživného tím, že splatné výživné muselo býti proti němu vymáháno.

(Rozh. ze dne 13. března 1923, Rv II 446/22.)

Zalovaná manželka vedla proti žalujícímu manželovi již dvakrát exekuci pro neplnění zákonného výživného, načež jí byla povolena zajišťovací exekuce pro výživné, připadající na dobu jednoho roku. Oba nižší soudy žalobu, domáhající se zrušení této exekuce, zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Zákon poskytuje nárokům na výživu zvláštní ochranu vůči liknavosti dlužníka a stanoví k ušetření nákladů, že již v případě jediného vedení exekuce může soud povolití ohledně budoucně splatných částek exekuci ku zajištění §u 372 ex. ř. V tomto případě však dokonce dvakrát byla vedena exekuce k vydobytí proti dlužníkovi; nic na tom nezáleží, že obě byly po zaplacení zastaveny. Proto právem byla exekuce k zajištění povolena a není příčiny, by byla zrušena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Výklad, který dává dovolatel ustanovení §u 372 ex. ř., že totiž zajišťovací exekuce pro budoucí výživné je přípustná jen tehdy, když dluž-